

Sygn. akt VIII C 39/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Wieluniu VIII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pajęcznie

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Beata Witkowska

Protokolant: sekretarka Anna Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 roku w Pajęcznie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko T. S.

o zapłatę

oddala powództwo.

SSR Beata Witkowska

Sygn. akt VIII C 39/16

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 29 kwietnia 2016 roku

Powód K. (...) z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanej T. S. kwoty 12.364,74 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 29.97 % liczonymi od kwoty 1.884,54 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi od kwoty 10.469,37 zł do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Na uzasadnienie żądania powód wskazał, że dochodzona pozmem wierzytelność wynika z łączącej pozwaną z pierwotnym wierzycielem G. (...) spółką akcyjną umowy z dnia 11 maja 2005 roku. Z dniem 4 stycznia 2010 roku na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. nastąpiło połączenie G. (...) S.A. (spółka przejmowana) z G. (...) S.A. (spółka przejmująca). Na podstawie art. 494 § 1 k.s.h. G. (...) S.A. wstąpiła z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki G. (...) S.A.

Z dniem 1 czerwca 2012 roku na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. nastąpiło przeniesienie całego majątku Spółki G. (...) S.A. z siedzibą w W. (spółka przejmowana) na Spółkę G. (...) S.A. z siedzibą w W. (spółka przejmująca). Na podstawie art. 494 § 1 k.s.h. G. (...) S.A. wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki G. (...) S.A.

Z dniem 1 czerwca 2012 roku G. (...) S.A. zmieniła nazwę na G. (...) S.A.

Z uwagi na brak terminowej spłaty należności, przedmiotowa umowa została wypowiedziana.

Powód wskazał, że na podstawie umowy o przelew wierzytelności zawartej pomiędzy powodem a poprzednim wierzycielem w dniu 22 kwietnia 2015 roku powód nabył wierzytelność wobec pozwanej wraz z prawem do naliczania odsetek.

Powód podał, że na kwotę, dochodzoną pozwem, składają się następujące kwoty:

- 9.685,34 zł tytułem odsetek karnych naliczonych przez Bank od kwoty niespłaconego kapitału do dnia 7 marca 2015 roku,
- 434,32 zł tytułem odsetek umownych naliczonych przez poprzedniego wierzyciela,
- 1.884,54 zł tytułem niespłaconej kwoty kapitału,
- 349,71 zł tytułem odsetek karnych naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału od dnia 8 marca 2015 roku do dnia poprzedzającego dzień wniesienia pozwu.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie w postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty pozwana podniosła zarzut przedawnienia należności dochodzonej pozwem, a następnie powołała się na swą trudną sytuację osobistą i materialną.

Zobowiązany do ustosunkowania się do podniesionych zarzutów pełnomocnik powoda podtrzymał żądanie, wskazując, że poprzedni wierzyciel podjął czynności egzekucyjne, które przerwały bieg terminu przedawnienia – wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a następnie wszczął postępowanie egzekucyjne względem pozwanej. Wskazał nadto, że sytuacja pozwanej nie może wpływać na ocenę zasadności roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana T. S. w dniu 11 maja 2005 roku zawarła z G. (...)spółką akcyjną z siedzibą w K. umowę o kredyt gotówkowy konsumpcyjny.

/bezsporne/

Stosownie do zawartej umowy kredytodawca G. (...)S.A. w K. udzielił pozwanej jako kredytobiorcy kredytu w kwocie 4.853,03 zł na okres od dnia 11 maja 2005 roku do dnia 20 maja 2009 roku. Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kredytu wraz z odsetkami w miesięcznych ratach, w wysokości i terminach ustalonych w harmonogramie spłaty. Kredyt był oprocentowany według obowiązującej w G. (...)S.A. zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 23,90 %. W przypadku niespłacenia raty w terminie bank uprawniony był do pobierania od zaległej kwoty kredytu odsetek według zmiennej stopy procentowej w wysokości oprocentowania WIBOR dla 3 miesięcznych lokat na rynku międzybankowym z pierwszego dnia roboczego ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału, powiększonej od 25% procentowych. Odsetki powyższe w dniu zawarcia umowy wynosiły 31,30 %. Stosownie do § 8 umowy kredytodawca uprawniony był do wypowiedzenia warunków spłaty umowy, z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia, w przypadku wystąpienia zaległości w spłacie dwóch pełnych rat kredytu za co najmniej 2 okresy płatności, mimo upływu 7 dniowego terminu oznaczonego w wezwaniu do zapłaty, skierowanym do kredytobiorcy listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytu kredytobiorca był zobowiązany do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kapitału.

/dowód: kopia - umowa o kredyt gotówkowy z dnia 11 maja 2005r. k. 64-66/

W związku z nieterminowym regulowaniem rat kredytu, Bank dokonał pozwanej wypowiedzenia umowy o kredyt ze skutkiem na dzień 25 maja 2006 roku.

/bezsporne, także bankowy tytuł egzekucyjny, z którego wynika, że okres korzystania z kapitału trwał do dnia 24 maja 2006 roku k. 63/

Wobec braku uregulowania należności w dniu 16 września 2009 roku G. (...)S.A. wystawił w stosunku do pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny, obejmujący należność główną w kwocie 4.397,48 zł tytułem niespłaconego kapitału, kwotę 434,32 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 23,90 % od dnia 11 maja 2005 roku do dnia 24 maja 2006 roku oraz kwotę 4.397,07 zł tytułem odsetek za opóźnienie, naliczonych od kwoty niepłaconego kapitału i 35,00 zł tytułem kosztów.

/dowód: kopia bankowego tytułu egzekucyjnego k. 63/

Pismem z dnia 17 września 2009 roku (data pisma) G. (...)S.A. wystąpił o nadanie powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności.

/dowód: wniosek k. 3 akt (...) Sądu Rejonowego w S. (...)/

Postanowieniem z dnia 19 października 2009 roku w sprawie sygn. akt (...) Sądu Rejonowego w S. (...) w uwzględnieniu wniosku nadano bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia (...)roku klauzulę wykonalności przeciwko dłużniczce T. S. na rzecz G. (...)S.A. w K.. Tytuł wykonawczy doręczono pełnomocnikowi wierzyciela w dniu 4 listopada 2009 roku.

/dowód: postanowienie z dnia 19 października 2009r. k. 13 akt (...) Sądu Rejonowego w S. (...), dowód doręczenia tytułu wykonawczego k. 15 w/w akt/

W dniu 11 grudnia 2009 roku (data wpływu) G. (...) S.A. w K. złożył wniosek egzekucyjny przeciwko T. S. celem wyegzekwowania świadczenia, objętego wyżej opisanym tytułem wykonawczym.

/dowód: wniosek egzekucyjny k. 3 akt (...)komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. (...) K. O./

Z dniem 4 stycznia 2010 roku na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. nastąpiło połączenie G. (...) S.A. (spółka przejmowana) z G. (...) S.A. (spółka przejmująca). Na podstawie art. 494 § 1 k.s.h. G. (...) S.A. wstąpiła z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki G. (...) S.A.

/dowód: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców k. 16-25/

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2010 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w C. (...) K. O. uznał się niewłaściwym do prowadzenia dalszego postępowania egzekucyjnego względem T. S. i przekazał sprawę (...)komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w T. (...)K. B..

/dowód: postanowienie z dnia 19 kwietnia 2010 roku k. 20 akt (...)komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. (...) K. O./

Z dniem 1 czerwca 2012 roku na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. nastąpiło przeniesienie całego majątku Spółki G. (...) S.A. z siedzibą w W. (spółka przejmowana) na Spółkę G. (...) S.A. z siedzibą w W. (spółka przejmująca). Na podstawie art. 494 § 1 k.s.h. (...) Bank S.A. wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki G. (...)S.A. Z dniem 1 czerwca 2012r.G. (...)S.A. zmieniła nazwę na G. (...) S.A.

/dowód: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców k. 16-25, k. 26-32v/

Pomimo przekształceń podmiotowych po stronie wierzyciela, komornik w dalszym ciągu prowadził postępowanie egzekucyjne w oparciu o pierwotnie złożony tytuł wykonawczy. W dniu 8 sierpnia 2012 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w T. (...) K. B. uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia postępowania i przekazał sprawę komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w S. (...) R. S.. Obecnie sprawa prowadzona jest pod sygn. akt(...)

/dowód: postanowienie z dnia 8 sierpnia 2012 roku k. 17 akt (...)komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. (...) K. B./

W dniu 22 kwietnia 2015 roku powód jako cesjonariusz zawarł z G. (...) S.A. umowę sprzedaży wierzytelności, obejmującą wierzytelność w stosunku do pozwanej T. S..

/dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 5-6v, wyciąg z załącznika do umowy k. 7, zawiadomienie o przelewie k. 8/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów i ich fotokopii, co do których pozwana nie wносиła o przedłożenie ich oryginałów (art. 308 § 1 k.p.c.), powołanych powyżej oraz okoliczności między stronami bezspornych. Kwestia sporna pomiędzy stronami sprowadzała się do oceny zasadności podniesionego w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzutu przedawnienia roszczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód w niniejszej sprawie wytoczył powództwo przed Sąd niewłaściwy miejscowo. Stosownie jednak do art. 202 k.p.c. niewłaściwość sądu dającą się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Sąd nie bada z urzędu tej niewłaściwości również przed doręczeniem pozwu.

Jakkolwiek dostrzec należy to, że wytoczenie powództwa przed Sąd oddalony o 300 km od miejsca zamieszkania pozwanej, zważywszy na jej wiek (76 lat) i stan zdrowia, utrudniały możliwość osobistego działania przed tutejszym Sądem, w braku zgłoszenia stosownego zarzutu nie zachodziły podstawy do przekazania sprawy Sądowi właściwości ogólnej pozwanej.

Przechodząc do oceny zasadności roszczenia, należy zauważyć, że kwestia sporna sprowadzała się do oceny, czy dochodzone pozwem roszczenie uległo przedawnieniu. Pozwana nie kwestionowała bowiem faktu zaciągnięcia zobowiązania, wynikającego z umowy o kredyt, nie podważała także skuteczności nabycia przedmiotowej wierzytelności przez powoda w wyniku przelewu wierzytelności.

Stosownie do art. 509 k.c. do zmiany wierzyciela dochodzi w drodze umowy, przez którą wierzyciel przenosi swoją wierzytelność na inną osobę (przelew).

W wyniku umowy sprzedaży wierzytelności, uprawnienia pierwotnego wierzyciela przeszły na rzecz powoda. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Umowa sprzedaży wierzytelności nie wywiera zaś żadnego wpływu na bieg terminu przedawnienia. Nabywca wierzytelności wstępuje w miejsce zbywcy, co nie może jednak prowadzić do pogorszenia sytuacji prawnej dłużnika, który ma prawo bronić się przed nabywcą zarzutami, jakie przysługiwały mu przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie, nie wyłączając zarzutu przedawnienia (art. 513 § 1 k.c.).

Stosownie do art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia roszczeń majątkowych wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Zgodnie z treścią przepisu art. 112 k.c. termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.

Według art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się

od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

W myśl art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia.

Nie ulega wątpliwości, że bank – pierwotny wierzyciel, jest przedsiębiorcą, a roszczenie o zapłatę z tytułu umowy kredytu, jest roszczeniem związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą, a zatem zastosowanie do roszczeń, wynikających z umowy o kredyt, będzie miał trzyletni termin przedawnienia.

Stosownie do postanowień umownych po upływie okresu wypowiedzenia kredytobiorca zobowiązany był do niezwłocznego zwrotu kwoty kapitału wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kapitału. Wynikiem prawno-kształtującej czynności wierzyciela było powstanie stanu wcześniejszej wymagalności roszczenia, którego termin spełnienia został oznaczony pierwotnie w umowie. Skoro okres wypowiedzenia umowy upłynął ze skutkiem na dzień 25 maja 2006 roku (k. 79v), to najpóźniej w tej dacie roszczenie o zwrot kapitału wraz z odsetkami stało się wymagalne w całości. W tej sytuacji wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego w dniu 16 września 2009 roku i wystąpienie do Sądu pismem z dnia 17 października 2009 roku o nadanie klauzuli wykonalności temu tytułowi nie doprowadziło do przerwania biegu przedawnienia, skoro ten, liczony jako trzyletni, przed złożeniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu już upłynął najpóźniej z dniem 25 maja 2009 roku. Sąd Najwyższy wskazał w uchwale z dnia 16 stycznia 2004 roku, III CZP 101/03, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia. Należy jednak zaznaczyć, że przerwa biegu przedawnienia może dotyczyć jedynie takich sytuacji, w których termin przedawnienia jeszcze nie upłynął. Złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności po upływie okresu przedawnienia jest zaś z punktu widzenia jego biegu bez znaczenia.

Strona powodowa nie wykazała, by przed dniem 25 maja 2009 roku miało miejsce którekolwiek ze zdarzeń wymienionych art. 123 k.c., z którymi wymieniony przepis łączy skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia. W szczególności powód nie twierdził, by w tym czasie wierzyciel podjął jakąkolwiek czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia z umowy kredytu. Nie twierdził również, by pozwana złożyła oświadczenie o uznaniu roszczenia, względnie zrzeka się zarzutu przedawnienia. Wykazanie tych okoliczności zgodnie z art. 6 k.c. obciążało powoda, bowiem ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c., art. 232 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Należy to rozumieć jako obarczenie strony obowiązkiem przekonania dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a także jako nakaz dla sądu obciążenia strony konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Wyłączne oświadczenia strony nie mogą stanowić podstawy uznania jej stanowiska za słuszne. Strony winne bowiem przedstawić dowody na poparcie swych twierdzeń. Stosownie zaś do art. 207 § 6 k.p.c. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Przepisy prawa nie nakładają zatem na sąd obowiązku dążenia do wykrycia prawdy obiektywnej (materialnej) bez względu na procesową aktywność stron. Wręcz przeciwnie rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.).

Tymczasem inicjatywa dowodowa powoda w zwalczaniu podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia ograniczyła się do okresu następującego po zaopatrzeniu bankowego tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności. Podkreślenia zaś wymaga, że bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 366 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2003 r. II CKN 363/01).

Egzekwowane roszczenie na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności dotyczy roszczeń jeszcze nieosądzonych. Odnośnie bankowych tytułów egzekucyjnych, nie ma żadnych odrębnych przepisów regulujących kwestie przedawnienia roszczeń nimi stwierdzonych, dlatego też zastosowanie znajdują przepisy ogólne, w szczególności powołany na wstępie niniejszych rozważań art. 118 k.c.

Z zebranego materiału dowodowego nie wynika, aby w terminie 3 lat od daty wymagalności zobowiązania, oznaczonej zgodnie z art. 120 § 1 k.c., nastąpiły zdarzenia prowadzące do przerwania biegu przedawnienia.

W tych zatem okolicznościach należało uznać, że bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony w stosunku do roszczenia przedawnionego, a pozwana w niniejszym postępowaniu mogła skutecznie powołać zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia.

W sytuacji, w której doszło do przedawnienia roszczenia głównego przedawnieniu ulega również roszczenie o związane z nim odsetki. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2005 r. III CZP 42/2004 (OSNC 2005/9 poz. 149) wskazano, że jako zasadę należy przyjąć, że w wypadku, kiedy doszło do przedawnienia roszczenia, z którego wywodzą się odsetki - odsetki te, jako świadczenie akcesoryjne, ulegają przedawnieniu wraz z roszczeniem głównym.

Tym samym wobec przedawnienia roszczenia o zapłatę należności z tytułu niespłaconego kapitału, przedawnieniu uległy także roszczenia akcesoryjne o zapłatę odsetek od dłużnej kwoty.

Jedynie na marginesie, odnośnie podniesionych twierdzeń dotyczących przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela należy zwrócić uwagę na nieprawidłowości związane z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym.

Pomimo utraty bytu przez G. (...)S.A. w K. i kolejnych przekształceń podmiotowych żaden z jego następców prawnych nie uzyskał klauzuli wykonalności na swoją rzecz – a przynajmniej nie wynika to z udzielonych akt postępowania egzekucyjnego. Nadto pomimo cesji wierzytelności i utraty statusu wierzyciela z punktu widzenia prawa materialnego, cedent kontynuuje postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanej.

Zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. połączenie może być dokonane przez przeniesienie całego majątku spółki (przejmowanej) na inną spółkę (przejmującą) za udziały lub akcje, które spółka przejmująca wydaje wspólnikom spółki przejmowanej (łączenie się przez przejęcie). Z kolei przepis art. 494 § 1 k.s.h. stanowi, że spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki. Od dnia połączenia podmiotem wszelkich praw i obowiązków staje się spółka przejmująca, gdyż spółka przejmowana ulega rozwiązaniu bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. Skoro zaś sukcesorem praw i obowiązków spółki przejmowanej staje się spółka przejmująca, to z chwilą wykreślenia z rejestru spółki przejmowanej traci ona swoją zdolność prawną - nie może być podmiotem praw i obowiązków.

Przekształcenie podmiotowe oraz związane z nim następstwo prawne wymaga zaś, z wyjątkami przewidzianymi w ustawie, nadania tytułowi egzekucyjnemu wydanemu na rzecz pierwotnego wierzyciela - klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c. Także jeżeli po wszczęciu egzekucji, której podstawą jest bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, doszło do połączenia banków przez przeniesienie całego majątku banku przejmowanego na bank przejmujący, sąd nadaje klauzulę wykonalności na rzecz banku przejmującego na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2014 r. III CZP 46/14).

Tym samym po przejęciu spółki G. (...) S.A. w K. do kontynuowania egzekucji przeciwko T. S. niezbędne było nadanie przez sąd, na zasadach ogólnych, klauzuli wykonalności na rzecz banku przejmującego. Niedopuszczalne jest przy tym nadanie na podstawie art. 788 § 1 klauzuli wykonalności na rzecz niebędącego bankiem nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym, także po zaopatrzeniu go w sądową klauzulę wykonalności (por. uchwała SN z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04, OSNC 2005, nr 6, poz. 98).

Z uwagi na opisane powyżej zmiany po stronie wierzyciela, należy zaznaczyć, że w orzecznictwie wyrażono pogląd, zgodnie z którym do przerwania biegu przedawnienia nie wystarczy identyczność wierzytelności, niezbędna jest identyczność osób, na rzecz których/przeciwko którym dana czynność, obiektywnie zdolna do przerwania przedawnienia, została dokonana. Przerwanie przedawnienia następuje jednak, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania o ile z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane/uprawnione. Tak więc, przerwanie biegu przedawnienia następuje w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela: dotyczy tego roszczenia, które jest zabezpieczone, dochodzone, ustalone lub egzekwowane, jest skuteczne przeciwko osobie, wobec której kieruje się czynność i z korzyścią na rzecz osoby dokonującej czynności (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14, LEX nr 1622306).

Przedstawione okoliczności sprawy nie uzasadniają oceny, aby podniesienie przez pozwaną zarzutu przedawnienia stanowiło naruszenie klauzuli generalnej zawartej w art. 5 k.c. Jak wskazano w orzecznictwie przyjęcie przez sądy sprzeczności zarzutu przedawnienia z zasadami współzycia społecznego należy do kategorii ocennych i wobec tego może mieć miejsce jedynie wyjątkowo. Sąd winien ocenić, czy okoliczności w rozstrzyganej sprawie dają podstawę do usprawiedliwienia opóźnienia w dochodzeniu spornego roszczenia, które to opóźnienie nie jawi się też jako nadmierne. Znaczenie ma również charakter dochodzonego roszczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 września 2012 r., V CSK 409/11, Lex nr 1230163). Ponadto, uznanie zarzutu przedawnienia za nadużycie prawa i uwzględnienie przez sąd przedawnionego roszczenia możliwe jest jedynie wyjątkowo, gdy indywidualna ocena okoliczności w rozstrzyganej sprawie wskazuje, iż opóźnienie w dochodzeniu przedawnionego roszczenia jest spowodowane szczególnymi przesłankami uzasadniającymi to opóźnienie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 238/11, Lex nr 1129070).

Jak zaś wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 lutego 2015 roku, III CZP 103/14, LEX nr 1643191 wyjątkowe uprawnienie banku przyznane mu w ustawie do uzyskiwania tytułu egzekucyjnego poza sądowym postępowaniem rozpoznawczym nie może być interpretowane rozszerzająco i każdy cesjonariusz takiej wierzytelności musi się z tym liczyć. Pozwana mogła zatem skutecznie uchylić się od spełnienia świadczenia, podnosząc zarzut przedawnienia.

Pozwana zaprzestała bieżącej regulacji zobowiązań na skutek obiektywnie trudnej sytuacji życiowej i materialnej. Powód, jak i poprzedni wierzyciele, to profesjonaliści, korzystający ze stałej obsługi prawnej. Należało uznać, że żadne szczególne okoliczności, które uzasadniałyby nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia, w niniejszej sprawie nie występują.

Podsumowując, wobec skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia powództwo na podstawie art. 117 § 2 k.c. podlegało oddaleniu jako przedawnione, o czym Sąd orzekł jak w sentencji.

SSR/-/Beata Witkowska